Moutstockje

nr 50

1998

't Zwoutstockje

M. DODION M
LELIELAAN 34
3191 BOORTMEERBEEK HEVER

UITGIFTE KANTOOR 3300 TIENEN 1

KUIPER

TIJDSCHRIFT OVER BIERFOLKLORE

V.U. GROOTEN . E.
Residentie Beatrijs 169
3300 Tienen
Tel. (016) 81 72 35

DRIEMAANDELIJKS 4/98

't Moutstockje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT OVER BIERFOLKLORE

==========

Uitgegeven door " D I E E D E L E O R D E V A N D E N M O U T S T O C K
De Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde
Correspondentieadres: Residentie Beatrijs 169
3300 TIENEN

Bankrekening: 230/0020261/08
Lidmaatschap: gewoon lid 400 fr. Erelid 500 fr. Weldoener 1000 fr.

Alle artikelen uit dit tijdschrift mogen vrij overgenomen worden mits bronvermelding.

INHOUD NR. 50

- Biergildenieuws

-Italianen proberen HOEGAARDEN uit te spreken

- Het kat- en muisspel van de bierbelasting

- Bier en Gastronomie

BIER GILDE

NIEUWS

Grietmvilviering

BOST 1998

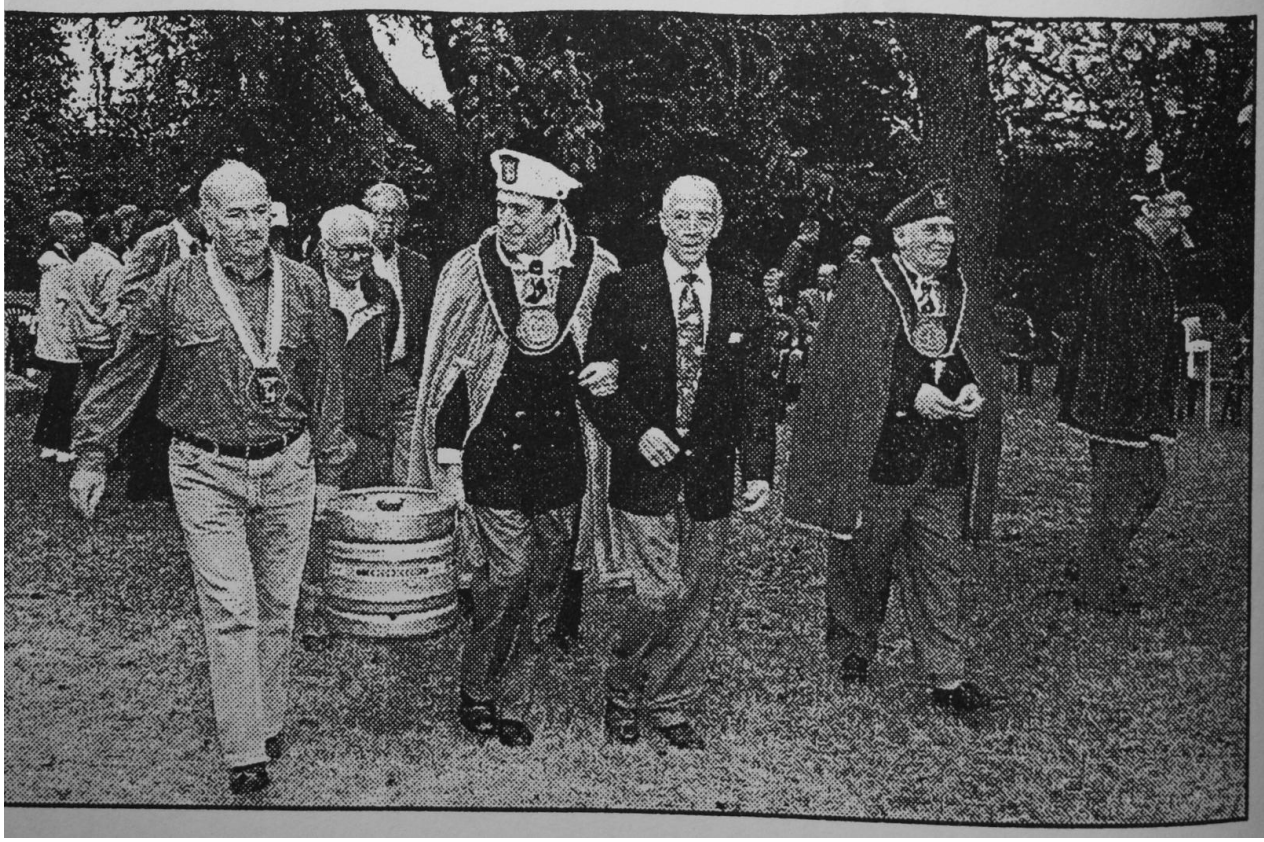

«Borgher van Hoegaarden»

Reeds voor de 17de maal had te Bost de Grietmuilviering plaats.
We waren te gast in "de Oude Hoeve Spanuyt", een enige omgeving om deze viering te laten doorgaan.
Zoals op elke Grietmuilviering werd er ook dit jaar een Bostenaar tot Borgher van Hoegaarden verheven. Dit jaar was het Alfons Sterckendries.
Het was een gezellige namiddag met de Tiense Straatmuzikanten en de vendelgroep van "het Havermeuleke" en natuurlijk het Hoegaards bier.
Maar het hoogte punt was het opgraven van het vaatje Hoegaards bier dat een jaar in de grond een rustplaats had gevonden.
Proficiat aan de Wijkraad van Bost voor dit geslaagd Grietmuilfeest.
Tot volgend jaar.

BIER EN BROUWEN
IN HET HAGELAND V/D MIDDELEEUWEN TOT DE 18de EEUW

Op DONDERDAG 29 OKTOBER 1998 om 20 uur nodigen de Streekgidsen van Oost-Brabant u uit op een info-avond in 't Nieuwhuysmuseum Ern. Ourystraat 2 - 4 te Hoegaarden.

Prof. dr. R. van Uytven (KUL-UFSIA), een autoriteit op het gebied van geschiedenis (waaronder de verbruikgeschiedenis) en tevens ook een boeiend en gezellig prater, zal ons alles komen vertellen over het bier en het brouwen ervan in het Hageland van de Middeleeuwen tot de 18de eeuw.

Deze voordracht is bedoeld als bijscholing voor de Oost-Brabantse gidsen, maar andere geïntresseerden zijn eveneens welkom.
We vragen een deelname van 100 fr. per persoon.

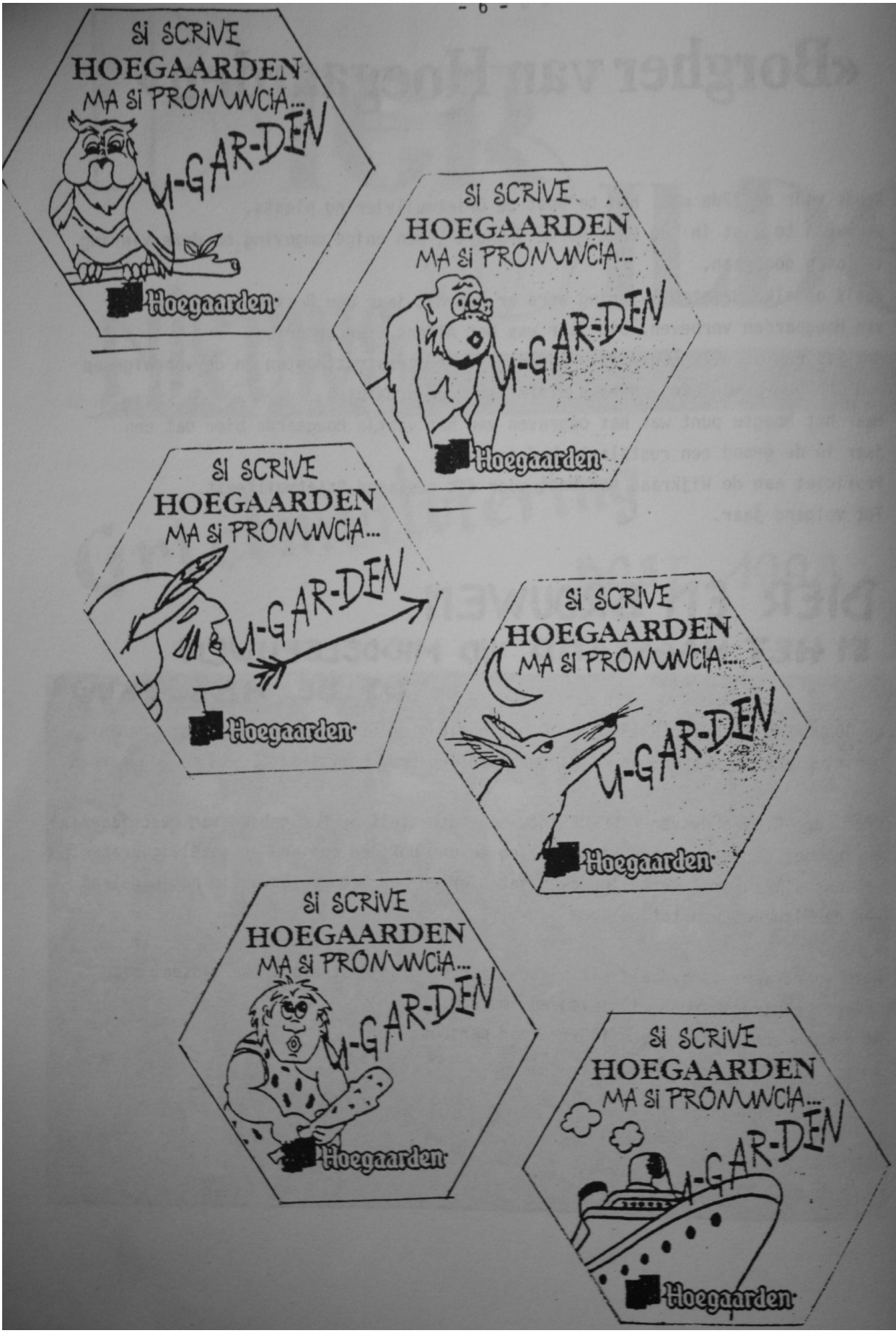
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden
SI SCRIVE
HOEGAARDEN
MA SI PRONUNCIA...
U-GAR-DEN
Hoegaarden

ITALIANEN PROBEREN Hoegaarden UIT TE SPREKEN ...

Na de Franse campagne, die een succes was, wordt nu het spotlicht gericht op Italië.

Er is een mediacampagne gestart ter promotie van het Hoegaards witbier en om de Italianen te leren hoe ze op de juiste manier HOEGAARDEN moeten uitspreken.

Dit gaat door middel van bierviltjes, die aangeven hoe een wolf, een indiaan, een aap, een uil, een stoomboot en een oermens de OE - klank uitstoten.

Alzo moet het Italiaanse publiek deze befaamde OE van Hoegaarden even vlot kunnen uitbrengen als de Fransen.
Daarbij wordt ook verwacht dat dit edele gerstenat even vlot door hun korenpijp zal lopen.

... EN TE DRINKEN

Het KAT- en MUISSPEL van de Bierbelasting

DE BIERDRAAGER.

De 17de en de 18de eeuwse vierkanthoeven, de herenwoonsten en de nieuwe kerk zijn even zoveel getuigen van de rijkdom van de Hoegaardse brouwerselite uit die periode. De aanzienlijke sommen die gespendeerd werden aan de proceskosten tegen Brabant en aan deze in verband met onderlinge twisten om de macht, zoals rond de dorpsvete van 1749, zijn andere getuigenissen van die rijkdom.

Ongetwijfeld verdienden de brouwers fortuinen aan hun bloeiende biernijverheid en bierhandel. Het aantal brouwerijen en hun productie liegt er niet om. Nochtans is een deel van dat fortuin gerealiseerd door de voortdurende actie om zo weinig mogelijk belastingen te betalen op de productie, de uitvoer en de consumptie van het bier. Daar had de Hoegaardse Biergilde "Die Edele Orde vanden Moutstock" haar grootste opdracht.
Bij het nalezen van de overgebleven bescheiden, kunnen we ons daarbij niet van de gedachte ontdoen dat de Hoegaardiers er een sport van maakten Brabant en Luik tegen elkaar uit te spelen en te zien hoe ver zij de belastingsgrens konden verleggen en in hoeverre zijzelf heer en meester konden spelen in hun Luikse enclave. Daar tegenover staat dat zowel de Luikse als de Brabantse overheid hun deel wilden van de bierrijkdom van Hoegaarden.
Met elke heffing op het Hoegaards bier bereikten deze laatsten trouwens een dubbel voordeel, gemakkelijke inkomsten en bescherming van hun eigen productie.

Servaes Sweerts maakte in 1753 de volgende samenvatting van de belastingen, taksen en rechten die de Hoegaardse brouwers te betalen hadden.
Het Hoegaards bier werd gebrouwen met granen, hop en mout waarop aanzienlijke rechten zijn betaald. Daarnaast betalen zij vier belastingen.
Er is een belasting op het "mud de braz" wanneer men brouwt, de belasting die Brabant heft wanneer het bier Hoegaarden verlaat, de nieuwe belasting die het Brabants gouvernement heft en tenslotte de Luikse belasting op elk " stuck " Hoegaards bier daar, waar het verbruikt wordt. Voegen we er ter vervollediging nog de acties bij en de levering aan troepen, de aanzienlijke bierleveringen aan wereldlijke en militaire overheden, de proceskosten in verband met de betwiste belastingen en we kunnen besluiten dat bier brouwen een zeer winstgevende bezigheid was.

OUDE BIERKARREN

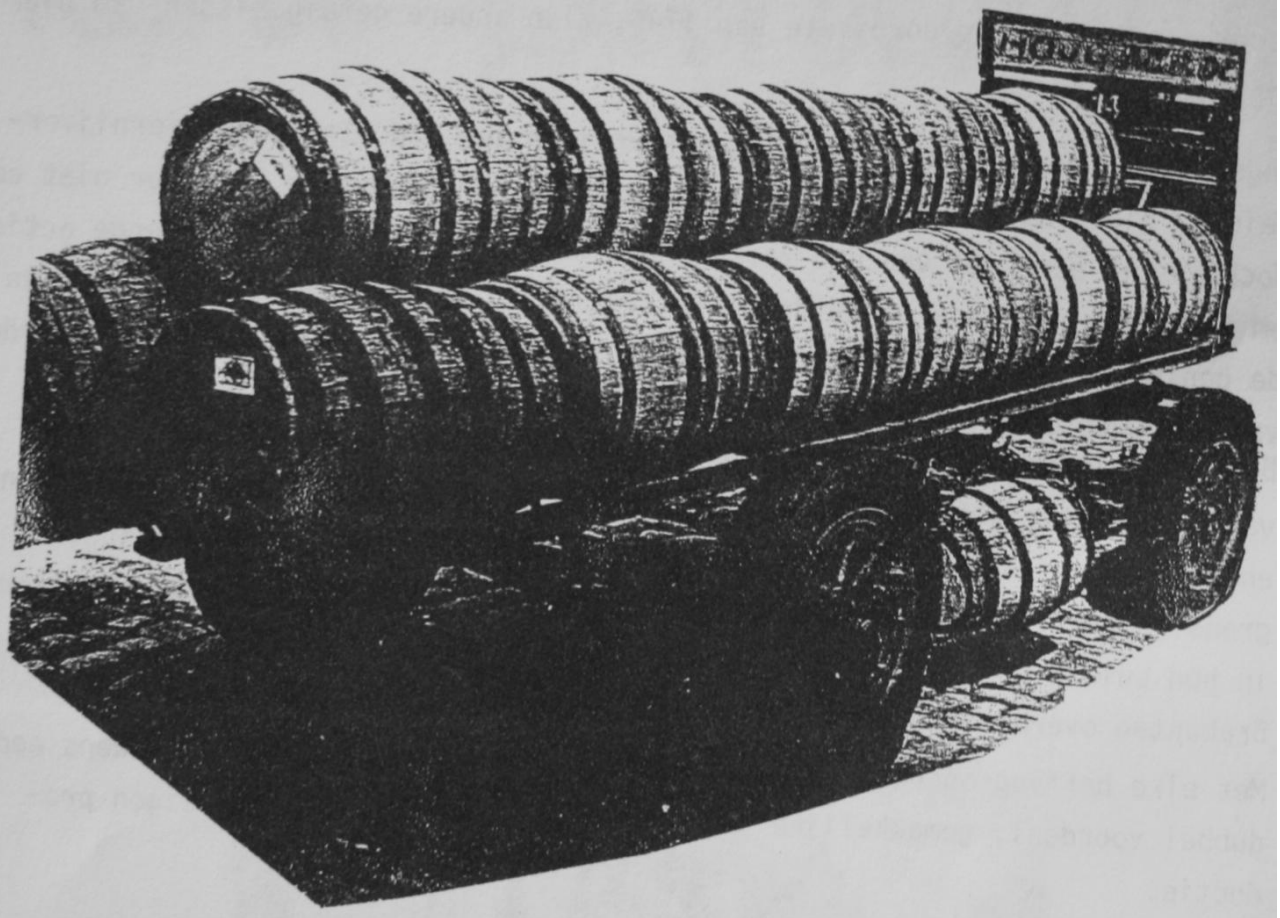

De rekening maken van onze voorvaderen-brouwers kunnen we echter niet, want over biersmokkel en het brouwen in 't zwart zijn uiteraard maar zeer weinig gegevens bewaard. Nu en dan een proces over een stoop Hoegaards verborgen onder kledij en enkele geschriften met op de achterzijde of in de marge de brouwers en de data waarop zij brouwden zonder officiële toelating, zijn de enige getuigen die ons resten van wijdverspreide gewoontes.

De enige concurrentie voor het Hoegaards bier in het Land van Luik was het bier van Diest. Op regelmatige tijdstippen was deze concurrentie zeer reëel voor de Hoegaardse brouwers wanneer Luik geen invoerbelasting hief op bieten, terwijl de Hoegaardiers, ondanks alle theorieën waarover we het verder hebben, steeds lastig gevallen werden door de Brabantse tolheffers waardoor het bier nooit in het Luikse geraakte zonder eerst aan Brabant doorvoerrechten betaald te hebben. Zo kregen de Hoegaardiers het gedaan dat Luik het Diesters bier ging belasten dat binnenkwam, maar dat bleek ook niet de juiste maatregel te zijn.

" De heeren scepenen en regeerders der Vryheyt Hougaerden, Lande van Luyck, hebben goetgeacht aen de Edele Heeren en Burgemeesters en Raedt der Stadt Diest, Lande van Brabandt, vriendeliyck te verthonen, hoe dat aen voorschreve vryheyt van alle tyden is tiegelaten geweest haere bieren los en vry in Brabandt in te brenghen ende te verhandelen sonder eenighen besondere last, impositie oft recht daervan te betalen, anders dan de ingesetenen van Brabandt self syn betalende, dat het over weinighe jaren gebeurt is dat het Hougaerts bier in Brabandt met eenen ongewoonen impost heeft willen belasten, waer teghens de Hougaerdiers sich in oppositie gestelt hebbende, is door de sou verynen Raede van Brabandt by sententie verclaert dat soo haest de Luyckenaers souden afdoen seeckeren impost waermede sy de Diesterbieren, het Land van Luyck incomende, belast hadden de impost op de Hougaertsche bieren in Brabandt incomende als dan reciptockelyck oock cesseeren soude.
De Hougaerdiers hebben kosten niet moeite gespaert bij de Staten van Luyck soodat de voerschreven impost van de Diesterbieren is afgedaen vervolghens de Hougaerdiers oock wederom ten opsichte van Brabandt in hunnen vorighen vrydom herstelt syn ". (impost = belasting op verbruiksgoederen)

Dus wanneer één overeenkomst ophield, moest ook de andere ophouden.
Vermits Brussel er niets aan deed, zullen de Hoegaardiers aan de Prinsbisschop en de Staten van Luik vragen om de exemptie op het Diesters bier ook op te heffen. Maar eerst verzoeken onze regeerders van Hoegaarden de magistraat van Diest om dit vorige te overwegen en in Brussel te pleiten voor de vrijstelling van de bieren van Hoegaarden.

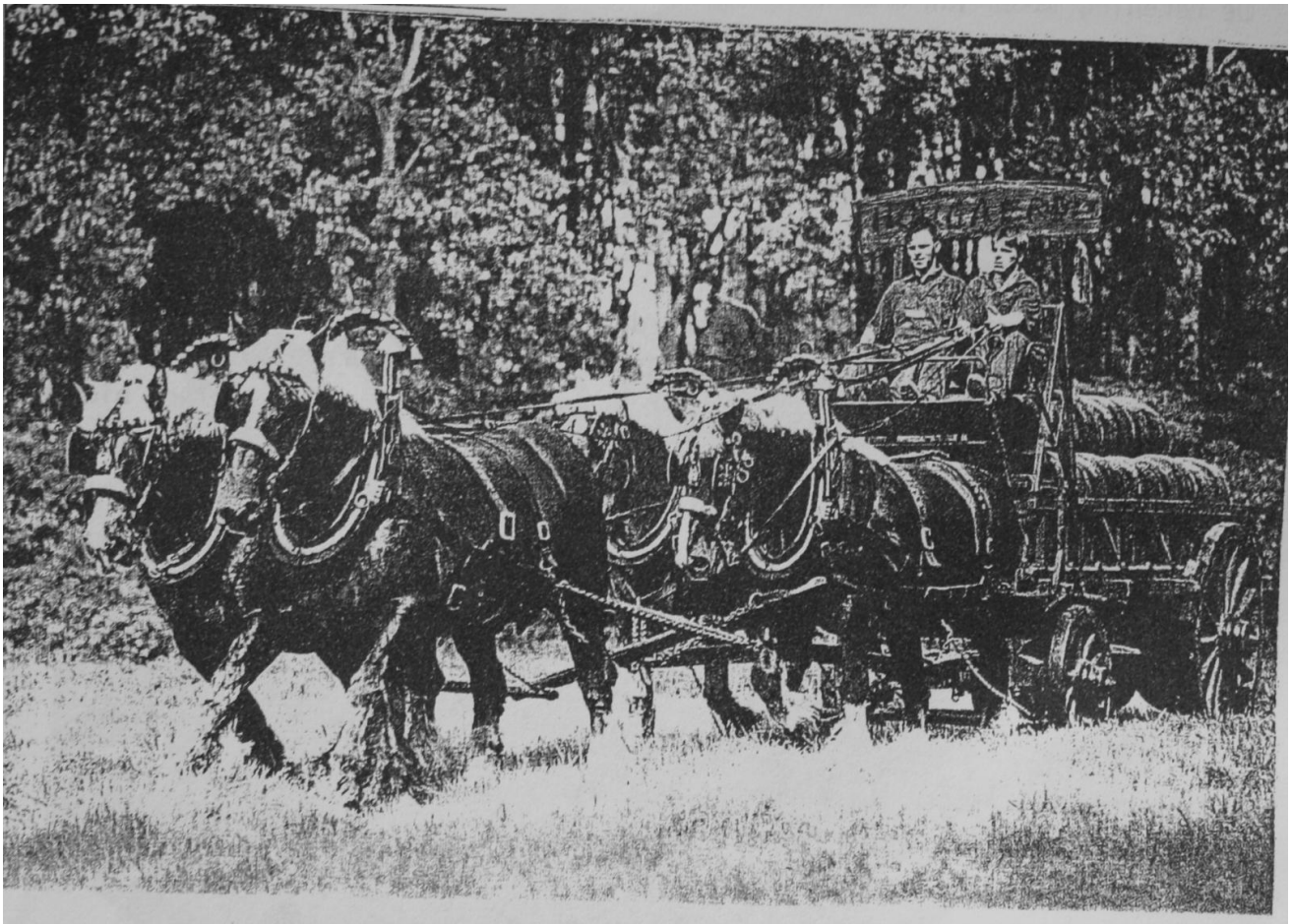

Een ander voorbeeld is het smeekschrift dat dezelfde Sweerts in naam van de Hoegaardse gemeenschap op maart 1748 stuurde naar de Staten van Luik. Hij betoogde dat de Hoegaardse brouwerijen de totale ondergang tegemoet gingen als Luik zijn belastingen op de brouwsels bleef handhaven.
Als argumenten haalt hij aan:

1- Par un nombre prodigieux de requètes à vos greffes, présentées par les reprenneurs particuliers des communautés de la Hesbaye et Comté de Looz qui, dans la demande qu'ils font d'une diminution du prix de leur reprise, se fondant principalement sur ce qu'ils n'ont pu n'y osent encaver ou débiter de la Hougaerde.
2 - L'acte de déclaration ci-jointe, passée par les principaux brasseurs (de Hougaerde) fait voir qu'ils n'ont pas été plus heureux du côté du Hainaut, le Brabant et la Flandre pour le débit de la Hougaerde, qu'ils ne sont été dans la Hesbaye et le Compté de Looz, le commerce aiant été interrompu du côté de ce pays là que de celui-ci et pour comble de fatalité l'unique ressource qui autaitpu leur rester qui étoisais l'armée française qui a presqu' entièrement fouragée la dite commune, par les séjours marches et contre-marches, il n'a pas été possible d'y débiter une pièce de Hougaerde (ook maar één stuk Hoegaards bier).

Om van Luik vermindering van belasting op hun bieren te bekomen gebruikten de Hoegaardiers een verscheidenheid aan argumenten die altijd vertrekken van hetzelfde uitgangspunt : Hoegaarden is een Luikse enclave binnen Brabant. Zij profiteren van de gevoeligheid van Luik op dit vlak om te beklemtonen dat Hoegaarden kost wat kost zijn onafhankelijkheid moet behouden tegen Brabant.
In een mandenent (vermanende brief) van juli 1711 klagen de Hoegaardiers er over dat zij langs twee kanten belast worden. Na de slag van Ramillies moesten ze 6 wagens van telkens 4 paarden leveren om gewonden naar Gent te voeren. De wagens zijn half kapot teruggekomen. Bij elke legerdoortocht of terugtocht moeten de Hoegaardiers tot 10 wagens fouragie leveren zoals de Brabantse dorpen, terwijl de andere Luikse dorpen dit niet moesten doen.
Een proces dat de Hoegaardse gemeenschap had ingespannen tegen deze situatie kostte al 3.000 florijnen, terwijl de Tienenaars zelfs nog geen belasting moeten betalen op de gronden die zij te Hoegaarden bezitten.
Wanneer we 1721 schrijven heeft dat proces tegen Brabant al 5.000 gulden gekost en zijn de omliggende dorpen Outgaarden, Zétrud-Lumay en Meldert begonnen met brouwerijen op te richten en Hoegaards bier te brouwen.
Omdat deze laatsten geen consumptie belasting moeten betalen, omdat het Brabantse dorpen zijn, kunnen zij goedkoop bier leveren.

Deze tweewielige bierkar met één lamoen (een éénarmige disselboom) werd met touwen getrokken door twee vrouwen en een hond.

Bierkar uit het brouwerijmuseum te Bocholt.

Vincent Renson, in zijn smeekschrift voor Hoegaarden, haalt in de jaren 1740 aan dat alle vreemdelingen bier halen in de buurdorpen van Hoegaarden, Zétrud Lumay, Kumtich, Oorbeek, Goetsenhoven, Outgaarden, Meldert, Sluizen, Saint-Remy-Geest, Saint Jan Geest en andere. Hij weet ook te melden dat Hoegaardse brouwers zich in die dorpen gaan vestigen.

Door de graanschaarste en de economische crisis van 1740 en volgende jaren, werd er door de Brabanders immers een belasting geheven van 50 pattacons op elk stuck Hoegaards bier, en Hoegaards bier kon niet in het Land van Luik geraken zonder door Brabant gevoerd te worden.
In hun talrijke verweerschriften uit die periode halen de Hoegaardse Regenten aan dat zij nochtans sinds 2 à 3 eeuwen beschermd zijn geweest door privileges.
De klacht van de Hoegaardiers, aanhangig gemaakt bij de Souvereine Raad van Brabant, laat nu voorzien dat het ontvangstbureel te Tienen geen supplementaire rechten mag heffen op de Hoegaardse bieruitvoer, schrijft S.Sweerts naar Luik in 1742, maar nu verhoogt Luik weer zijn belastingen op het bier door toedoen van een onbekende (?). De normale belasting van 40 pattars op een brouwsel, die de Hoegaardiers jaar en dag betalen, is nu opgetrokken zodat zij 3000 gulden per jaar moeten meer betalen.
Traditioneel immers werd het belastingsaandeel voor Luik op de Hoegaardse brouwers voor 3 jaar uitgegeven bij opbod. Door tussenkomst van deze onbekende is de heffing pas na de 88st.verhoging in Hoegaardse handen gebleven. Dus zal de prijs van het bier moeten verhogen.

Voor de 3 jaar die beginnen met half oogst 1746 verwierf Servais Sweerts het belastingsrecht van 4o pattars op "le mud de Braz".
Dit kwam neer op 4000 florijnen per jaar. Vanaf 15/8/1749 kwam daar een extra belasting van 20 pattars bij.
In 1755 krijgt Hoegaarden het gedaan dat van de extra heffing per brouwsel maar de helft moet betaald worden aan Luik.
De Hoegaardse brouwers blijven nog verder strijden voor de vermindering en in 1773 krijgen ze het dan gedaan nog minder te moeten afdragen aan Luik omdat een reeks brouwsels forfaitair gerekend worden tot "noodzakelijke consumptie van de inwoners".

Vincent Renson, in zijn smeekschrift voor Hoegaarden, haalt in de jaren 1740 aan dat alle vreemdelingen bier halen in de buurdorpen van Hoegaarden, Zétrud Lumay, Kumtich, Oorbeek, Goetsenhoven, Outgaarden, Meldert, Sluizen, Saint-Remy-Geest, Saint Jan Geest en andere. Hij weet ook te melden dat Hoegaardse brouwers zich in die dorpen gaan vestigen.

Door de graanschaarste en de economische crisis van 1740 en volgende jaren, werd er door de Brabanders immers een belasting geheven van 50 pattacons op elk stuck Hoegaards bier, en Hoegaards bier kon niet in het Land van Luik geraken zonder door Brabant gevoerd te worden.
In hun talrijke verweerschriften uit die periode halen de Hoegaardse Regenten aan dat zij nochtans sinds 2 à 3 eeuwen beschermd zijn geweest door privileges.
De klacht van de Hoegaardiers, aanhangig gemaakt bij de Souvereine Raad van Brabant, laat nu voorzien dat het ontvangstbureel te Tienen geen supplementaire rechten mag heffen op de Hoegaardse bieruitvoer, schrijft S.Sweerts naar Luik in 1742, maar nu verhoogt Luik weer zijn belastingen op het bier door toedoen van een onbekende (?). De normale belasting van 40 pattars op een brouwsel, die de Hoegaardiers jaar en dag betalen, is nu opgetrokken zodat zij 3000 gulden per jaar moeten meer betalen.
Traditioneel immers werd het belastingsaandeel voor Luik op de Hoegaardse brouwers voor 3 jaar uitgegeven bij opbod. Door tussenkomst van deze onbekende is de heffing pas na de 88st.verhoging in Hoegaardse handen gebleven. Dus zal de prijs van het bier moeten verhogen.

Voor de 3 jaar die beginnen met half oogst 1746 verwierf Servais Sweerts het belastingsrecht van 4o pattars op "le mud de Braz".
Dit kwam neer op 4000 florijnen per jaar. Vanaf 15/8/1749 kwam daar een extra belasting van 20 pattars bij.
In 1755 krijgt Hoegaarden het gedaan dat van de extra heffing per brouwsel maar de helft moet betaald worden aan Luik.
De Hoegaardse brouwers blijven nog verder strijden voor de vermindering en in 1773 krijgen ze het dan gedaan nog minder te moeten afdragen aan Luik omdat een reeks brouwsels forfaitair gerekend worden tot "noodzakelijke consumptie van de inwoners".

De belasting op de brouwsels werd dus telkens voor 3 jaar uitgegeven bij opbod en de Hoegaardiers verwierven telkens deze aanbesteding omdat het altijd de brouwmeester was die ze in de wacht sleepte.
Vermits het dezelfde brouwmeesters waren die ook het dorpsbestuur in handen hadden, stond die taks geenszins de winstvorming van de brouwers in de weg; alzo kreeg Luik het minimum toebedeeld en hebben we maar een beperkt overzicht over de productiecijfers van de brouwers.
Deze werden door de gemeente belast per brouwsel en vanaf een bepaald moment volgens de inhoud van de brouwketel.

Pas vanaf 1731 stelde de gemeente een bijkomende ambtenaar-controleur aan die verplicht was driemaal per week elke brouwerij te bezoeken om na te gaan of er gebrouwd werd met een toelating.
Elke brouwer was namelijk verplicht op voorhand een formuliertje in te vullen wanneer hij wou brouwen en de verschuldigde taks te betalen.
Ook na 1731 bleek de controle niet erg sluitend te zijn, maar alleszins efficienter dan voorheen toen iedereen die brouwde geacht werd aangifte te doen van zijn brouwsel.
Typisch is het voorbeeld van de paters Begaarden, die zowat constant in ruzie leefden met de gemeente-overheid en het vertikten hun brouwsels aan te geven, laat staan dat zij er belastingen op betaalden.

Brabant heeft herhaaldelijk geprobeerd de Hoegaardse bieren te belasten op dezelfde wijze als ze haar eigen bierbrouwers belastte. Op 27 juni 1719 verweerde Hoegaarden zich met een bundel vol argumenten te Luik,
" versueck ende sustineringhe, met replyck ten principalen, ende antwoord in materie van reconventie voor die regeerders ende gemyne ingesetenen van Hougaerden ende gehuchten daer van dependerende supplianten tegens de Heeren gedeputeerden, de heeren Staeten van Brabandt die saecke aenveerde voor den visitateur d' imposten (belasting op verbruiksgoederen) N. Le Febure rescribenten en reconvenienten ".

De belasting op de bieren in Brabant volgens de ordonnantiën van 30/6/1702 en 24/1/1703 golden niet voor Hoegaarden en zijn gehuchten omdat het Luiks bezit is. De aanspraken van de Brabanders zijn dus strijdig met het gemeenrecht dat zegt dat ieder heer meester is in zijn land.
Eenvoudig ? Absoluut niet voor een enclave van Luik zoals Hoegaarden er één was.

In een proces, gevoerd in 1476 tussen de Hoegaardse gemeenschap en de ontvangers van de "grote tol" van Brabant werd al gesteld dat Hoegaarden vrij was van desbetreffende heffing in heel Brabant en dat dus restitutie moest gedaan worden van de geheven tollen.
Bij een gelijkaardig proces in 1580 werd gesteld dat de Hoegaardiers altijd aanzien zijn als Brabanders omdat de meier van Tienen het recht had de mannen op te roepen voor soldatendienst, zoals in de oorkonde van 1288 werd vastgelegd.
Ook in 1636 gaf de Brabantse overheid een gelijkaardig advies, maar deze uitspraken hebben de Brabanders nooit belet hun deel te eisen van de Hoegaardse bieruitvoer naar Brabant, Henegouwen, Namen, Vlaanderen en Luik.
Telkens Brabant de tol hief op het bier dat uit Hoegaarden vertrok kwam het steevast tot moeilijkheden in de vorm van aangeslagen ladingen omdat men weigerde te betalen. Dit leidde dan tot processen tot op het hoogste niveau die lang aansleepten en veel geld kosten.
Vandaar dat Brabant zich verzekerde van zijn deel van de bierwinst van de Hoegaardiers door belasting te heffen op de granen die Hoegaarden betrok vanuit het prinsbisdom, telkens Brabantse verordeningen verboden granen te verbouwen voor het brouwen, wegens heersend tekort aan broodgraan.
Gezien de oogsten regelmatig mislukten of troepen de voorraden uitdunden of de akkers verwoestten kwam het frequent voor dat deze verordeningen werden uitgevaardigd. Steevast probeerden de Hoegaardiers van vermindering van belasting van Luik te bekomen. In 1692 richtte pastoor Vanden Putte , in opdracht van de gemeente, zo een smeekschrift aan Luik, waarbij de Staten van Luik bij wijze van antwoord aan de Hoegaardiers vroegen wat ze dan wel konden betalen ?

Spitsvondig was Brabant ook. In 1753 eiste Brabant rechten op de lege vaten die terug naar Hoegaarden kwamen, een speciale belasting op het graan dat Hoegaarden uit het Luikse gebied betrok en legde een verbod op uitvoer van Brabants graan, waardoor de Hoegaardse boer-brouwers de oogsten van hun gronden die buiten Hoegaarden waren gelegen niet konden binnenhalen.
Demagogische argumenten werden door de Hoegaardse Regenten ook naar willekeur gebruikt tegenover Luik. Zo beweerden zij in 1755 dat van de 1600 Hoegaardse communicanten, er meer dan 75% arme huurders waren, "des gens sans fond, et le plus parts des manoeuvres, qui ne sont pas en état de nourrir leur famille !"
In 1746 schrijft Sweerts aan Luik dat door de Franse troepen, die Brussel belegerden, ook Hoegaarden geblokkeerd is, geen enkel stuck bier meer kan uitgevoerd worden naar Brabant, Henegouwen of Vlaanderen en 10 volgeladen wagens verplicht zijn geweest na één dagreis terug te keren.
Belastingsperikelen genoeg te Hoegaarden.

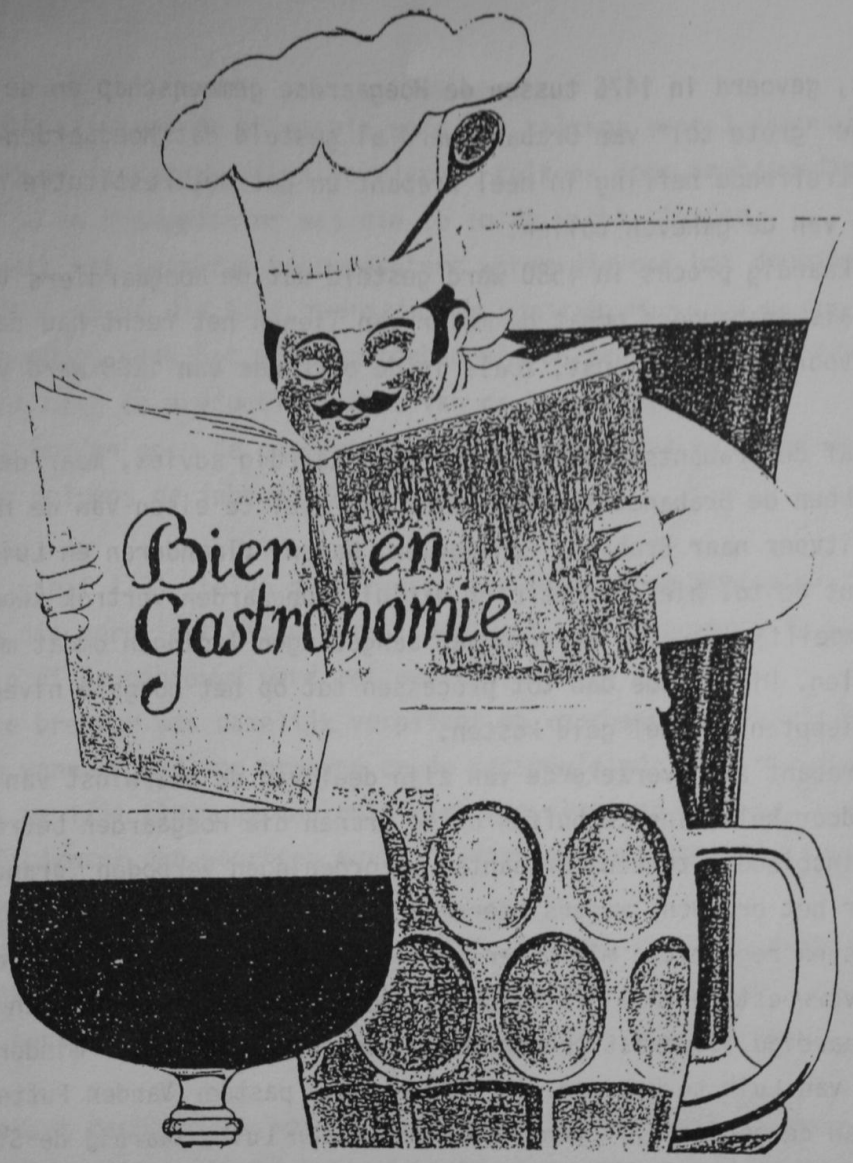

Keuken PRIETPRAAT (vervolg)
==========

Klaren: aan een troebele bereiding (bouillon, visfumet...) eiwitten toevoegen en ontdoen van onzuiverheden.

Koken op Engelse wijze: Koken in kokend gezouten water.

Macereren: Fruit enige tijd in likeur laten weken.

Manieboter: 2/3 bloem en 1/3 boter gekneed tot een homogeen mengsel.

Moten: sneden vis van 2 tot 3 cm dik (zalm, tonijn...)

Mosselen met Julius

INGREDIENTEN
4 personen

1 kg. mosselen, 1 flesje Julius, 1 prei, 1 selder, 2 uien, laurier, peterselie, look, mosterd, peper, eierdooier, olie, azijn, 1 dl. room, maïzena, boter.

BEREIDING

Mosselen schoonmaken en wassen. De mosselen met de groenten, de kruiden en het bier laten koken.
De gare mosselen uit de pan halen. Het mosselnat al roerend vermengen met olie, eierdooier, mosterd, azijn, maïzena en afwerken met room. Saus over de mosselen gieten, bestrooien met peterselie en opdienen met bruin brood.

Als drank past natuurlijk een Julius.

Pompoensoep met Grand-Cru

INGREDIENTEN

========== 4 personen

Ongeveer 2 kg. pompoen, 2 preien, 2 uien, peterselie, boter,
2 L. kippenbouillon, peper, zout, thijm, 1 flesje Grand Cru

BEREIDING

=========

Groenten kuisen, wassen, snijden en afstoven in weinig vetstof + kruiden.
Bouillon toevoegen en ongeveer 15 min. laten gaar koken.
Soep mixen, bier toevoegen en nog even laten koken.
Soep afwerken met peterselie en opdienen in uitgeholde pompoen.

Hete Bierpunch met Verboden Vrucht

INGREDIENTEN
========== 4 personen

4 flesjes Verboden VRucht, 1 sinaasappel, 1 citroen, 4 kruidnagels, 2 lepels honing, 4 lepels kandijsuiker, 4 borrels rhum.

BEREIDING
==========

Het bier verwarmen en vermengen met honing en suiker.
De citroen en de sinaasappel wassen, in stukken snijden en de kruidnagels erin prikken.
Dit bij het bier doen, 20 min. laten trekken op een zacht vuur.
Rhum toevoegen en opdienen.

Paardenschep met Witbier

INGREDIENTEN
==========

1,2 kg. paardenstoofvlees of rundsstoofvlees
3 à 4 uien
Laurier, tijm, peper, zout, muskaatnoot
1 snede brood, mosterd, vetstof, 1 lepel azijn
1 fles Hoegaards witbier.

BEREIDING
=========

Bruin de vetstof en laat hierin het vlees korsten.
Stoof de uien afzonderlijk gaar en voeg ze bij het vlees.
Overgiet met Hoegaards witbier.
Voeg hierbij de laurier, de tijm en de met mosterd besmeerde broodsnede.
Laat gaar stoven.
Breng op smaak met peper en zout.
Schep wordt gegeten met boerenbrood en een glas Hoegaards witbier.